

**KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2022/2023****INFORMACJE OGÓLNE****1. Nazwa przedmiotu:** Patologia / Nauki podstawowe**2. Nazwa kierunku:** położnictwo, profil praktyczny**3. Poziom studiów:** studia pierwszego stopnia**4. Liczba punktów ECTS:** 2**5. Liczba godzin w semestrze**

| semestr | w  | ćw | lab/lek | prj/zp | pws | prk |
|---------|----|----|---------|--------|-----|-----|
| II      | 15 | 30 |         |        | 20  |     |

**6. Język wykładowy:** polski**7. Wykładowca:** prof. dr hab. Mariusz Sacharczuk**INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE****8. Wymagania wstępne**

1. Podstawowe wiadomości z zakresu biologii (nauki o człowieku)

2. Podstawowa wiedza z zakresu anatomii i fizjologii.

**9. Cele przedmiotu**

C1 Poznanie etiologii, patogenezy, patomechanizmów i objawów chorób, celem przygotowanie do rozumienia przyczyn, mechanizmów rozwoju zaburzeń chorobowych i reakcji obronnych człowieka na szkodliwe czynniki zewnętrzne i wewnętrzne jako podstawa przyszłego nauczania przedmiotów klinicznych.

**10. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych**

Student, który zaliczył przedmiot:

**WIEDZA**

A.W8. podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu

A.W9. wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawienno- hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego

A.W10. czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne

**UMIEJĘTNOŚCI**

A.U3. łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów;

**KOMPETENCJE SPOŁECZNE**

5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;

6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

**11. Treści programowe****Forma zajęć** – wykłady/ ćwiczenia/laboratoria/zajęcia praktyczne itp.

1. Definicja patologii jako przekroczenie zakresu reakcji fizjologicznej.
2. Budowa ustroju.
3. Definicja urazu – wpływ urazu na ustrój.
4. Wstrząs – definicje i rodzaje wstrząsu.
5. Krwotok i jego rodzaje.
6. Skaza krwotoczna i zakrzepica. Zakrzep (Triada Virchowa).
7. Etiopatogeneza i patomorfologia nowotworów
8. Choroby skóry i tkanki łącznej.
9. Patologia układu kostnego i mięśni.
10. Patologia układu krążenia: serce i układ naczyniowy.
11. Patologia układu oddechowego.
12. Patologia układu trawiennego; Przełyk, żołądek, wątroba i drogi żółciowe, jelito cienkie, jelito grube.
13. Patologia nerek i układu moczowego.
14. Patologia układu płciowego.
15. Patologia układu nerwowego i zmysłów.

**Forma zajęć** – praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego

1. Choroby uwarunkowane genetycznie: Choroby chromosomowe (np. zespół Downa). Choroby dziedziczne w sposób autosomalny dominujący (np. zespół Marfana), dziedziczne w sposób autosomalny recesywny (np. alkaptonuria). Choroby sprzężone z płcią (np. dystrofia mięśniowa Duchenne’a). Choroby dziedziczne wieloczynnikowo.
2. Cukrzyca typu I i typu II.
3. Patologia środowiskowa i stanu odżywiania: Palenie tytoniu. Nadużywanie alkoholu. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych. Doping. Otyłość. Doustne środki antykoncepcyjne.
4. Zakażenia wywołane przez Gram-dodatnie laseczki. Zakażenie pałeczką ropy błękitnej. Rzeżączka. Kiła. Wirusowe zakażenia dróg oddechowych. Różyczka.
5. Patologia serca – Choroby z przewagą zmian w osierdziu i we wsierdziu.
6. Patofizjologia męskich narządów płciowych.
7. Alergia. Definicja alergii, alergenu-przykłady. Mechanizmy powstawania alergicznej reakcji ogólnoustrojowej. Podział reakcji alergicznej. Alergia pokarmowa, wziewna iniekcyjna, kontaktowa-przykłady, objawy, leczenie. Wstrząs anafilaktyczny-przyczyny, mechanizmy patogenetyczne, objawy, leczenie.

**Forma zajęć** –ćwiczenia

1. Zaburzenia krążenia krwi i chłonki.
2. Choroby naczyń krwionośnych.
3. Patologia układu krwiotwórczego; szpik i krew, węzły chłonne.
4. Patologia narządu wzroku.
5. Cechy i mianownictwo zapalenia. Zapalenie ostre i przewlekłe.
6. Patomorfologia i patogeneza chorób zapalnych wielonarządowych.
7. Niektóre zespoły ogólnoustrojowe; kwasica, zasadowica, przewodnienie, odwodnienie, posocznica, ból.
8. Nieprawidłowości żywienia i przyswajania.
9. Zmiany wsteczne; wady rozwojowe makroskopowe, zanik, zwyrodnienie, śmierć.
10. Nadużywanie środków narkotyzujących; pobudzających układ nerwowy, hamujących układ nerwowy.
11. Choroby zakaźne: zakażenie gronkowcem, paciorkowcem, grypa, grypa ptasia, AIDS.
12. Choroby dzieci: Okres noworodkowy. Podział noworodków ze względu na masę ciała i wiek ciążowy. Przyczyny wewnątrzmacicznego zahamowania wzrostu. Zespół zaburzeń oddychania noworodków. Zespół Duchenne’a – Erba. Mukowiscydoza.

## 12. Narzędzia/metody dydaktyczne

1. Metoda podająca – wykład
2. Metody praktyczne- ćwiczenia
3. Metoda problemowa - dyskusja
4. Metoda eksponująca- pokaz
5. Metody aktywizujące; metoda przypadków
6. Metody problemowe i aktywizujące

## 13. Sposoby oceny (częstkowe, końcowe )

- F1. Aktywność na zajęciach

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| F2. Kolokwium cząstkowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |               |
| P2. Kolokwium końcowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |               |
| <b>14. Obciążenie pracą studenta</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |               |
| Forma aktywności                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | liczba godzin |
| 1. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela oraz konsultacje                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 45            |
| 2. Praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 20            |
| suma                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 65            |
| liczba punktów ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2             |
| <b>15. Literatura</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |               |
| Literatura podstawowa:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |               |
| 1. Badowska-Kozakiewicz M. A., Patofizjologia człowieka. PZWŁ, Warszawa 2021.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |               |
| 2. Domagała W., Chosia M. i Urańska E., Podstawy patologii. PZWŁ, Warszawa 2010.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |
| 3. Kuruś S., Patomorfologia. Podręcznik dla licencjackich studiów medycznych. PZWŁ, Warszawa 2011.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| 4. Kumar V., Cotran R.S. i Robbins S.L., „Patologia. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |               |
| 5. Kruś S.: Patologia. Wyd. PZWŁ, Warszawa 2006.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |
| Literatura uzupełniająca:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |               |
| Kraus H. i Sosnowski P., Fizjologia człowieka z elementami patologii. Wyd. WSPiA, Poznań 2009.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |               |
| Stachura J. i Domagała W., Patologia – znaczy słowo o chorobie. Wyd. PAU, Kraków 2009.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |               |
| <b>16. Formy oceny – szczegóły</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| <p><b>Ocena osiągnięcia założonych efektów uczenia w zakresie wiedzy;</b><br/> <b>Kryteria oceny wiadomości, (skala ocen- b. dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny)</b><br/>         Teoretyczne zaliczenie cząstkowe (kolokwium testowe) - odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego (tematyka wykładów i ćwiczeń). W czasie zajęć, z przedmiotu patologia, przewidziane są cztery kolokwia (po zakończeniu danego bloku tematycznego).<br/>         Ocena pozytywna z kolokwium cząstkowego: 50% poprawnych odpowiedzi.<br/>         Ocena osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych:<br/>         Kompetencje społeczne oceniane są na podstawie obserwacji studenta na zajęciach, analizując jego aktywność i zaangażowanie na zajęciach.<br/>         Ocena wystawiona przez prowadzącego ćwiczenia porównywana jest przez prowadzącego zajęcia z samooceną studenta i w przypadku istotnych różnic – omawiana ze studentem.<br/>         Formy i warunki zaliczenia przedmiotu - przedmiot kończy się egzaminem pisemnym.<br/>         Dopuszczenie do ostatecznego zaliczenia na podstawie obecności na wykładach i ćwiczeniach oraz pozytywnej opinii prowadzącego zajęcia.<br/>         Zaliczenie końcowe: I termin - test wyboru;<br/>         Przewiduje się dodatkowe premiowanie studentów szczególnie aktywnych w trakcie ćwiczeń. Do zaliczenia konieczne jest uzyskanie minimum 60% poprawnych odpowiedzi.<br/>         Zaliczenie poprawko ma analogiczną formę jak zaliczenie w pierwszym terminie.<br/>         Oceny i punktacja: Ocena pozytywna 60% poprawnych odpowiedzi</p> |               |
| <p><b>Kryteria oceny pracy studenta w ramach pracy bez nadzoru nauczyciela akademickiego:</b><br/>         W trakcie pierwszych zajęć studentom zostaną przedstawione tematy/pozycje literatury do indywidualnego studiowania.<br/>         Złożenie pracy wykonanej w ramach samokształcenia i uzyskanie zaliczenia pracy. Student przygotowuje pracę samokształceniową w formie prezentacji, która oceniana jest przez prowadzącego zajęcia (zaliczenie bez oceny).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |               |
| <b>Ocena efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych: obserwacja studenta, ocena grupy.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |               |
| <b>17. Inne przydatne informacje o przedmiocie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |               |
| 1. Informacja, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, itp. Bezpośrednich informacji o problematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |               |
| 2. Informacje na temat miejsca odbywania zajęć: zajęcia odbywać się będą w Akademii Białskiej Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |               |

|    |                                                                                                                                 |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. | Informacja na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) zgodnie z informacją znajdującą się na stronie internetowej uczelni. |
| 4. | Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce) zgodnie z informacją znajdującą się na stronie internetowej uczelni.        |